

UCHWAŁA NR 345/2024
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ
z dnia 28 października 2024 r.

w sprawie sprawozdania finansowego Komitetu Wyborczego Polskiej Partii Piratów
z wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
przeprowadzonych w dniu 15 października 2023 r.

Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie art. 144 § 1 pkt 3 lit. a, c i e w związku z art. 144 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2408 oraz z 2024 r. poz. 721)

postanawia

odrzuć sprawozdanie finansowe Komitetu Wyborczego Polskiej Partii Piratów o przychodach, wydatkach i zobowiązaniach finansowych tego Komitetu, w tym o uzyskanych kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania, związanych z udziałem w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w dniu 15 października 2023 r., **z powodu naruszenia** art. 129 § 1 oraz art. 132 § 1 i 5 Kodeksu wyborczego.

Uzasadnienie

Komitet Wyborczy Polskiej Partii Piratów przedłożył sprawozdanie finansowe Państwowej Komisji Wyborczej z zachowaniem terminu określonego w art. 142 § 1 Kodeksu wyborczego. Sprawozdanie sporządzone zostało zgodnie ze wzorem, określonym w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 27 września 2023 r. w sprawie sprawozdania finansowego komitetu wyborczego (Dz. U. z 2023 r. poz. 2065). W pozycji 12 sprawozdania Komitetu nie zostało wykazane drugie imię Pełnomocnika Finansowego Komitetu. Do sprawozdania dołączono sprawozdanie biegłego rewidenta, wybranego przez Państwową Komisję Wyborczą. Żaden z uprawnionych podmiotów, wymienionych w art. 144 § 7 Kodeksu wyborczego,

nie zgłosił Państwowej Komisji Wyborczej zastrzeżeń do sprawozdania finansowego tego Komitetu.

W wyniku przeprowadzonego badania sprawozdania finansowego, dołączonych do niego dokumentów, wyjaśnień i uzupełnień Komitetu udzielonych na wezwanie Państwowej Komisji Wyborczej oraz sprawozdania biegłego rewidenta, Państwowa Komisja Wyborcza stwierdziła, co następuje.

Komitet Wyborczy Polskiej Partii Piratów wykazał w sprawozdaniu finansowym (pozycja 16), że w okresie sprawozdawczym pozyskał przychody w wysokości 10 900,00 zł, które pochodziły z Funduszu Wyborczego Partii tworzącej ten Komitet.

Analiza dokumentów finansowych, w tym przede wszystkim historii rachunku bankowego, przesłanych przez Komitet w wyniku wezwania Państwowej Komisji Wyborczej, wskazuje, że Komitet uzyskał przychody w kwocie co najmniej 11 900,00 zł. Środki w tej kwocie, zgodnie z art. 134 § 5 Kodeksu wyborczego, wpłacone zostały przelewami na rachunek bankowy Komitetu o nr 22 1240 1545 1111 0011 2940 4975 prowadzony w Banku Pekao S.A. w Łodzi. W pozycji 55 sprawozdania numer rachunku Komitetu wpisany został błędnie. Do rachunku tego Bank otworzył rachunek VAT o nr 59 1240 1545 1111 0011 2940 4988. Jak potwierdził biegły rewident w swoim sprawozdaniu na temat sprawozdania finansowego Komitetu (Komitet nie dołączył do sprawozdania złożonego Państwowej Komisji Wyborczej umowy rachunku bankowego, wymaganej w punkcie 3 lit. e załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdania finansowego komitetu wyborczego), w umowie tego rachunku bankowego nie zostały zawarte wszystkie zastrzeżenia wymagane w art. 134 § 6 Kodeksu wyborczego.

Komitet nie wycenił i nie ujął wśród swoich przychodów wartości niedozwolonej korzyści majątkowej, jaką przyjął od Polskiej Partii Piratów, polegającej na administrowaniu i prowadzeniu strony internetowej Komitetu, jako podstrony tej Partii. Jej przyjęcie potwierdził w wyjaśnieniach udzielonych Państwowej Komisji Wyborczej pełnomocnik finansowy Komitetu wskazując, że „Komitet prowadził stronę jako podstronę partii. Komitet prowadził tam odpowiednia ewidencje. Wobec tego że były to dwie wpłaty, to prace związane z ewidencją i

prowadzeniem strony nie generowały realnych kosztów”. Oznacza ono jednoznacznie, że sam Pełnomocnik Finansowy Komitetu zdaje sobie sprawę z tego, że już tylko wspomniane przez niego działania jednak jakieś koszty generowały. Tylko jego subiektywną oceną jest to, co oznacza pojęcie „realne koszty”. Ponadto pełnomocnik finansowy Komitetu zupełnie pominął wartość samego utworzenia tej podstrony, jak i koszty jej funkcjonowania na danym serwerze, które poniosła Partia.

Część z pozyskanych przez Komitet środków, tj. środki w kwocie 10 900,00 zł pochodziła, zgodnie z art. 132 § 1 Kodeksu wyborczego, z Funduszu Wyborczego Polskiej Partii Piratów i właściwie wykazana została w pozycji 20 sprawozdania. Natomiast środki finansowe w łącznej kwocie 1000,00 zł pochodziły od osób fizycznych, a zatem zostały pozyskane przez Komitet niezgodnie z regulacją, przywołanego wyżej art. 132 § 1 Kodeksu wyborczego, który jednoznacznie stanowi, że środki finansowe komitetu wyborczego partii politycznej mogą pochodzić wyłącznie z funduszu wyborczego tej partii, tworzonego na podstawie przepisów ustawy o partiach politycznych. Powinny one zostać wykazane w pozycji 18 sprawozdania. Środki te wpłacone zostały na rzecz Komitetu dwoma przelewami, po 500,00 zł każdy, w dniach 30 i 31 sierpnia 2023 r. Komitet nie dokonał zwrotu darczyńcom tych środków finansowych pozyskanych z naruszeniem przepisów Kodeksu wyborczego, ani nie przekazał ich na rachunek techniczny, który mógł utworzyć w celu wpłacenia ich na rzecz Skarbu Państwa, jak też nie przekazał ich na Skarb Państwa, przed rozpoczęciem korzystania z nich. Po wpłynięciu tych środków na rachunek Komitetu, dokonywał on wydatków ze środków zgromadzonych na tym rachunku nie wyodrębniając środków pozyskanych nielegalnie. W dniu 12 września 2023 r. saldo rachunku Komitetu spadło do kwoty 390,00 zł, co oznacza, że środki finansowe pozyskane przez Komitet nielegalnie, tj. od osób fizycznych, zostały przyjęte i wydatkowane.

Należy w tym miejscu zaznaczyć, że na rachunek Komitetu w dniu 31 sierpnia 2023 r. wpłynęły także dwie inne wpłaty dokonane przez osobę fizyczną w kwotach po 1000,00 zł każda, które jednak nie zostały przez Komitet przyjęte, gdyż Komitet dokonał ich zwrotu darczyńcy w terminie 30 dni od dnia ich wpływu na jego rachunek bankowy (12 września 2023 r.) ze środków pochodzących z tych

wpłat.

W związku z tym, że Komitet Wyborczy Polskiej Partii Piratów przyjął środki finansowe pochodzące z innego źródła niż Fundusz Wyborczy Polskiej Partii Piratów, na podstawie art. 144 § 1 pkt 3 lit. c Kodeksu wyborczego, sprawozdanie to podlega odrzuceniu. Regulacja ta nie pozostawia żadnego marginesu na ocenę Państwowej Komisji Wyborczej. W przypadku stwierdzenia przyjęcia przez komitet wyborczy partii politycznej (jakim jest Komitet Wyborczy Polskiej Partii Piratów) środków finansowych pochodzących z innego źródła niż jej Fundusz Wyborczy, Państwowa Komisja Wyborcza zobowiązana jest do odrzucenia sprawozdania finansowego komitetu wyborczego, bez względu na kwotę nielegalnie przyjętych przez komitet środków finansowych.

Ponadto, zgodnie z art. 149 § 1 Kodeksu wyborczego, korzyści majątkowe przyjęte przez komitet wyborczy z naruszeniem przepisów tego Kodeksu podlegają przepadkowi na rzecz Skarbu Państwa. Jeżeli korzyść majątkowa została zużyta lub utracona, przepadkowi podlega jej równowartość. Na podstawie art. 149 § 4 Kodeksu wyborczego, Komitetowi Wyborczemu Polskiej Partii Piratów przysługuje prawo dobrowolnego wpłacenia, w terminie 14 dni od dnia doręczenia mu powyższej uchwały Państwowej Komisji Wyborczej, na rachunek bankowy urzędu skarbowego właściwego dla siedziby Komitetu, równowartości korzyści przyjętych z naruszeniem przepisów Kodeksu wyborczego. Potwierdzenie wpłacenia równowartości tych korzyści (tj. środków w kwocie 1000,00 zł) Komitet zobowiązany jest przedstawić Państwowej Komisji Wyborczej. W przypadku niedokonania dobrowolnej ich wpłaty, wszczęte zostanie postępowanie określone w art. 149 § 6 Kodeksu wyborczego. Środki na dokonanie tej wpłaty mogą pochodzić z nadwyżki, która pozostała na rachunku bankowym Komitetu.

Natomiast wartości niedozwolonej korzyści majątkowej, jaką Komitet przyjął od Polskiej Partii Piratów, polegającej na utworzeniu strony internetowej Komitetu jako podstrony Partii, administrowaniu tą stroną, prowadzeniu jej, a także korzyści w postaci pokrycia przez Partię kosztów utrzymania strony Komitetu na jej serwerze, Komitet nie ujął ani w pozycji 16 sprawozdania, ani 22 sprawozdania.

Środki finansowe pozyskiwane były przez Komitet w terminach określonych w art. 129 § 2 Kodeksu wyborczego.

Komitet nie wypełnił pozycji 23, 24, 28, 29, 30 i 31 sprawozdania, mimo że w pozycji 27 wykazał 298,00 zł, w pozycji 37 – 1100,00 zł, w pozycji 38 – 6422,34 zł (pozycja wypełniona nieczytelnie), w pozycji 39 – 2460,00 zł i w pozycji 53 – 1279,00 zł.

Ponadto w pozycji 54 sprawozdania wykazał uzyskaną nadwyżkę w kwocie 719,54 zł. Tę samą kwotę wykazał w pozycji 67 sprawozdania, jako zobowiązanie niespłacone na ostatni dzień okresu sprawozdawczego, inne niż z tytułu kredytu.

Jak wynika jednak z dokumentów finansowych dołączonych do sprawozdania na wezwanie Państwowej Komisji Wyborczej, wydatki lub koszty Komitetu wyniosły łącznie co najmniej 7161,20 zł. Komitet nie ujął wśród wydatków lub kosztów między innymi wartości niedozwolonej korzyści majątkowej, jaką przyjął od Polskiej Partii Piratów, polegającej na utworzeniu, administrowaniu i prowadzeniu strony internetowej Komitetu, jako podstrony tej Partii, która powinna stanowić koszt działalności Komitetu.

Jako koszty administracyjne poniesione na usługi teleinformatyczne Komitet wykazał 298,00 zł. W pozycji 28 sprawozdania nie wykazał natomiast kosztów utworzenia jego strony internetowej, w pozycji 29 kosztów administrowania i prowadzenia strony internetowej Komitetu wyborczego, a w pozycji 30 kosztów utrzymania domeny, na której umieszczono stronę internetową Komitetu. Kwoty te ujęte powinny zostać także w pozycji 24 sprawozdania. Pełnomocnik Komitetu wyjaśnił natomiast, że Komitet nie korzystał z lokalu przy ulicy Głogowskiej 17 w Łodzi w celach innych niż korespondencyjne i ewidencyjne, co nie generowało żadnych kosztów.

Koszty usług obcych wyniosły co najmniej 5823,20 zł. Składały się na nie bowiem między innymi wykazane w sprawozdaniu koszty:

- przygotowania i wykonania (w tym prace koncepcyjne i projektowe) plakatów, ulotek, bilbordów itp.: 1100,00 zł,
- usług dystrybucji i ekspozycji plakatów, ulotek, bilbordów itp.: 2263,20 zł [984,00 zł + 1279,20 zł (błędnie ujęta w pozycji 53 sprawozdania)],

- przygotowania i wykonania (w tym prace koncepcyjne i projektowe) ogłoszeń, filmów, spotów, audycji itp., publikowanych w Internecie: 2460,00 zł.

Pozostałe wydatki lub koszty Komitet wyniosły łącznie 1040,00 zł (opłaty bankowe 40,00 zł i 1000,00 zł wydatki na cele niezwiązane z wyborami). W pozycji tej Komitet błędnie ujął kwotę 1279,00 zł, która wydatkowana została na kolportaż druków bezadresowych i ujęta powinna zostać w pozycji 38 sprawozdania (usługa dystrybucji i ekspozycji plakatów, ulotek, billboardów itp.)

Komitet wyborczy wskazał co prawda, że w dniu 12 października 2023 r. zwrócił dwie wpłaty po 500,00 zł osobom fizycznym, które wcześniej dokonały wpłat środków w takich kwotach na rachunek Komitetu Wyborczego utworzonego przez Polską Partię Piratów. Jak wyżej wskazano, środki te nie zostały jednak przez Komitet zwrócone darczyńcom. Operacji takich nie dokonano w wyznaczonym ustawowo 30 dniowym terminie (art. 149 § 3 Kodeksu wyborczego). Ponadto wpłaty tych środków dokonane zostały w dniach 30 i 31 sierpnia 2023 r., a w dniu 12 września 2023 r. saldo rachunku Komitetu spadło do kwoty 390,00 zł. Oznacza to, że te środki finansowe pozyskane przez Komitet nielegalnie, tj. od osób fizycznych, w łącznej kwocie 1000,00 zł, zostały przez Komitet przyjęte i wydatkowane. Następnie Komitet pozyskał środki z legalnego źródła, tj. z funduszu wyborczego tworzącej go Partii i ze środków tych dokonywał wydatków. Większość z nich poniesiona została na cele związane z wyborami. Natomiast kwota łączna 1000,00 zł (dwie wypłaty po 500,00 zł) wypłacona została w dniu 12 października 2023 r. osobom fizycznym, z opisem „zwrot środków: niepoprawna wpłata”. Ze wskazanych już wyżej powodów wypłaty te nie stanowiły jednak zwrotu darczyńcom środków wpłaconych przez nich na rzecz Komitetu niezgodnie z przepisami. Są natomiast nielegalnymi wydatkami Komitetu, tj. wydatkami na cele niezwiązane z wyborami, a zatem niezgodnymi z art. 129 § 1 Kodeksu wyborczego. Pomijając wskazaną wcześniej kwestię tego, że przyjęcie przez komitet wyborczy partii politycznej środków finansowych w jakiegokolwiek wysokości, pochodzących z innego źródła niż Fundusz Wyborczy, powoduje odrzucenie sprawozdania finansowego komitetu, należy podkreślić, że wysokość zarówno przyjętych łącznych środków przez Komitet, jak i wydatkowanych przez Komitet niezgodnie z prawem środków finansowych, przekraczają 1% ogólnej

kwoty przychodów komitetu wyborczego, co na podstawie art. 144 § 1 pkt 3 lit. a i e w związku z art. 144 § 1 pkt 2 Kodeksu wyborczego, również stanowi podstawę odrzucenia sprawozdania finansowego Komitetu.

Poza tym Komitet nie przedstawił żadnych dokumentów potwierdzających to, że posiada on nieuregulowane zobowiązania w kwocie 719,54 zł wykazanej w pozycji 67 sprawozdania finansowego. Jeżeli zatem Komitet ujął w tej pozycji sprawozdania hipotetyczne koszty swojej działalności, które mogą ujawnić się w przyszłości, to jest to działanie niezgodne z prawem. Jeżeli bowiem Komitet zobowiązany zostanie do opłacenia, po złożeniu sprawozdania finansowego jego udokumentowanych kosztów związanych z jego działalnością, o których wcześniej nie miał wiedzy, będzie mu wówczas przysługiwało prawo opłacenia tych kosztów ze środków, które pozostały na rachunku bankowym Komitetu, ze środków Pełnomocnika Finansowego Komitetu w trybie art. 130 § 1 Kodeksu wyborczego, lub – jeśli taka będzie decyzja organów Partii – będzie je mogła opłacić ta Partia ze środków jej Funduszu Wyborczego, zgodnie z art. 130 § 3 pkt 1 tego Kodeksu.

Dokumenty finansowe dotyczące finansowania Komitetu świadczą o tym, że na jego rachunku bankowym pozostały środki w kwocie 4738,80 zł, które stanowią nadwyżkę pozyskanych środków na kampanię wyborczą nad wydatkami. Zgodnie z art. 138 § 1 i 5 Kodeksu wyborczego komitet wyborczy partii politycznej przekazuje ją na Fundusz Wyborczy tej partii w terminie 14 dni od dnia: doręczenia postanowienia o przyjęciu sprawozdania finansowego albo bezskutecznego upływu terminu do wniesienia skargi do Sądu Najwyższego na uchwałę Państwowej Komisji Wyborczej, albo uprawomocnienia się orzeczenia wydanego przez Sąd Najwyższy w tej sprawie albo uprawomocnienia się wydanego przez sąd orzeczenia w sprawie przepadku na rzecz Skarbu Państwa korzyści majątkowych przyjętych przez komitet wyborczy z naruszeniem przepisów Kodeksu wyborczego, jeśli Komitet dobrowolnie równowartości tych korzyści nie wpłaci na rzecz Skarbu Państwa. Środki te Komitet ma także prawo wykorzystać w celu opłacenia jego zobowiązań finansowych, także tych względem Skarbu Państwa.

Poza tym Komitet wskazał nieprawidłową kwotę w pozycji 56 sprawozdania (Wpłaty ogółem), w której wykazana powinna zostać kwota 14 500,00

zł oraz nie wykazał żadnej kwoty w pozycji 59 (Wypłaty ogółem), w której wykazana powinna zostać kwota 9761,20 zł.

Błędnie wykazane zostały także daty pierwszej wpłaty (pozycja 57), w której wykazana powinna zostać data 30.08.2023 r. i pierwszej wypłaty (pozycja 60), w której wykazany powinien zostać dzień 01.09.2023 r.

Komitet nie uzupełnił także pozycji 62 sprawozdania finansowego (Stan środków pieniężnych komitetu wyborczego). Jak wynika z historii rachunku bankowego Komitetu, w dniu 30 listopada 2023 r. na rachunku tym pozostawały środki finansowe w kwocie 4738,80 zł.

Natomiast w pozycji 63 sprawozdania (Wpłaty przyjęte i niezwrócone), w której Komitet wpisał „0”, powinna zostać ujęta kwota 1000,00 zł.

W pozycji 68 sprawozdania finansowego (Pozostałe tytuły, niewymienione w pozycjach 63-66, wraz ze świadczeniami nieodpłatnymi, w tym świadczeniami wymienionymi w art. 132 § 5 oraz art. 133 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy) Komitet wykazał „0”. Z faktur dołączonych do sprawozdania wynika jednak, że zakupił on 1000 sztuk druku cyfrowego A4. Zakładając, że druki te zostały rozkolportowane w ramach zakupionej usługi od Agencji Reklamowej POSTERX Łukasz Juszcak, należy mieć na względzie to, że do dokumentacji finansowej Komitetu załączona została także faktura wystawiona przez Poczta Polską na kolportaż 8000 druków bezadresowych. Komitet nie przedstawił jednak dowodów finansowych potwierdzających zakup czy chociażby zamówienie tych 8000 druków bezadresowych. Płatność taka nie wynika także z historii rachunku bankowego Komitetu. Powstaje zatem uzasadnione domniemanie, że Komitet pozyskał od niezidentyfikowanego podmiotu nieuprawnioną korzyść majątkową o charakterze niepieniężnym w postaci tych 8000 druków, które były następnie dystrybuowane przez Poczta Polską. Korzyść ta nie mieści się w katalogu korzyści majątkowych, które w drodze wyjątku może przyjąć Komitet wyborczy, ujętych w art. 132 § 5 Kodeksu wyborczego. To zaś oznacza między innymi, że także wartość tych druków zaliczona powinna zostać do przychodów Komitetu (pozycje 16 i 22 sprawozdania) oraz do jego kosztów (pozycje 23, 31, 37 sprawozdania).

Mając na względzie także to, że łączne środki przyjęte lub wydatkowane przez Komitet niezgodnie z przepisami Kodeksu wyborczego w tym korzyści majątkowe przyjęte z naruszeniem art. 132 § 5 Kodeksu wyborczego, polegające na utworzeniu strony internetowej Komitetu jako podstrony Partii, administrowaniu tą stroną, prowadzeniu jej, a także korzyść w postaci pokrycia przez Partię kosztów utrzymania strony Komitetu oraz w postaci 8000 druków, które były następnie dystrybuowane przez Poczta Polską, przekraczają 1% ogólnej kwoty przychodów komitetu wyborczego, na podstawie art. 144 § 1 pkt 3 lit. e w związku z art. 144 § 1 pkt 2 Kodeksu wyborczego, naruszenie – wskazanego art. 132 § 5 Kodeksu wyborczego – także stanowi podstawę odrzucenia sprawozdania finansowego Komitetu.

Pełnomocnik Wyborczy Komitetu nie zawiadomił Państwowej Komisji Wyborczej o adresie strony internetowej Komitetu, którą prowadził „jako podstronę partii”.

Regulacje Kodeksu wyborczego określające przesłanki odrzucenia sprawozdania finansowego Komitetu wyborczego są jednoznaczne. Jak już wyżej wskazano, w przypadku naruszenia przez Komitet przywołanego wyżej art. 132 § 1 Kodeksu wyborczego Państwowa Komisja Wyborcza bezwzględnie zobowiązana jest do odrzucenia sprawozdania finansowego komitetu wyborczego. Natomiast w przypadku naruszenia art. 132 § 5, jak i art. 129 § 1 Kodeksu wyborczego, decyzję Państwowej Komisji Wyborczej w sprawie odrzucenia sprawozdania finansowego komitetu uzależniają wyłącznie od stosunku środków pozyskanych lub wydatkowanych łącznie przez komitet niezgodnie z prawem do ogólnej kwoty przychodów tego komitetu. W przypadku Komitetu Wyborczego Polskiej Partii Piratów obie te przesłanki do odrzucenia sprawozdania finansowego zostały wypełnione.

Ponadto niepowiadomienie przez pełnomocnika wyborczego Państwowej Komisji Wyborczej o adresie strony internetowej, na której Komitet umieszcza informacje określone w Kodeksie wyborczym stanowi naruszenie art. 102 § 1 tego Kodeksu, zgodnie z którym pełnomocnik wyborczy, w terminie 3 dni od dnia upływu

terminu na zgłoszenie do rejestracji list kandydatów lub kandydata, zawiadamia ten organ o adresie strony internetowej.

Poza tym Komitet wyborczy nie prowadził swojej rachunkowości zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości dla jednostek nieprowadzących działalności gospodarczej.

Powyższa analiza jednoznacznie wskazuje, że pełnomocnik finansowy Komitetu Wyborczego Polskiej Partii Piratów nie dopełnił spoczywającego na nim obowiązku rzetelnego i zgodnego ze stanem faktycznym przygotowania i przedstawienia sprawozdania finansowego Komitetu, a wraz z nim kompletnej, uporządkowanej dokumentacji finansowej, w tym odpowiednich dowodów dotyczących poszczególnych wpłat. Komitet jest do tego zobowiązany przede wszystkim przez regulację art. 142 § 1 Kodeksu wyborczego stanowiącą, że to pełnomocnik finansowy Komitetu składa właściwemu organowi wyborczemu sprawozdanie finansowe, ale także przez rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 27 września 2023 r. w sprawie sprawozdania finansowego komitetu wyborczego (Dz. U. poz. 2065), określające wzór sprawozdania finansowego komitetu, w którym to sprawozdaniu komitet zobowiązany jest wykazać wszystkie pozyskane środki, jak i źródła ich pochodzenia, oraz przez przywołaną wyżej ustawę o rachunkowości, która zawiera zasady dokumentowania i ewidencji przychodów, wydatków, rozrachunków i składników majątkowych komitetu.

Odpowiednio prowadzona i ujawniona dokumentacja, głównie finansowo – księgową, oraz sporządzone na jej podstawie sprawozdanie finansowe są jednymi z najistotniejszych przejawów jawności finansowania – także komitetów wyborczych – będącej elementem prawidłowego funkcjonowania ustroju demokratycznego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 2006 r., III SW 11/06), znajdującej swoje umocowanie w art. 11 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Co ważne, jawność ta nie powinna ograniczać się wyłącznie do przedkładania sprawozdań finansowych partii politycznych do badania właściwym do tego organom, ale powinna umożliwiać zapoznanie się z gospodarką finansową prowadzoną przez komitety każdemu zainteresowanemu (np. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 8 marca 2013 r., I OSK 513/13; oraz z 18 grudnia 2014 r., I OSK 687/14; a także

wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 20 grudnia 2016 r., II SAB/Wa 590/16). Od podmiotów ubiegających się o zdobycie władzy w państwie, a przez to wpływu na kształtowanie jego prawa, należy oczekiwać szczególnie wysokiej staranności przestrzeganiu prawa obowiązującego, w tym w bieżącym prowadzeniu i w efekcie w przygotowywaniu dokumentacji finansowej komitetu.

Warto zaznaczyć, że jawność finansowania komitetów wyborczych jest niezmiernie istotna z perspektywy potrzeby zapewnienia przestrzegania zasad uczciwości, równości i wolności wyborów, do czego niezbędne jest zagwarantowanie uczciwości i równości w zakresie finansowania tych podmiotów biorących udział w wyborach. Między innymi równość i wolność wyborów uznane zostały przez Komisję Wenecką za zasady europejskiego dziedzictwa wyborczego, które muszą być przestrzegane bez względu na czas i warunki, w których odbywają się wybory [Kodeks dobrych praktyk w sprawach wyborczych przyjęty przez Komisję Wenecką na jej 51. i 52. sesji (Wenecja, 5-6 lipca i 18-19 października 2002 r.)].

Dla realizacji przywołanej wyżej zasady jawności finansowania kampanii wyborczych do prawa wyborczego wprowadzony został szereg regulacji i ograniczeń dotyczących chociażby: źródeł, z których pozyskiwane mogą być środki finansowe, jak i wartości niepieniężne; limitów wpłat i limitów wydatków; obowiązku pokrywania wydatków ze źródeł własnych partii i komitetów; zakazu pozyskiwania wszelkich środków od podmiotów prawnych; obowiązku gromadzenia środków na rachunkach bankowych; obowiązku kontrolowania sprawozdań finansowych partii politycznych i komitetów wyborczych (zob. T. Gąsior, *Możliwość kontroli finansowania kampanii wyborczej i działalności promocyjnej partii w dobie nowych technologii na podstawie regulacji Kodeksu wyborczego i ustawy o partiach politycznych*, [w:] *Znaczenie nowych technologii dla jakości systemu politycznego. Ujęcie politologiczne, prawne i socjologiczne*, Toruń 2020). Kontrola finansowania kampanii wyborczej jest natomiast niezbędna dla zapewnienia realnego przestrzegania zasady pluralizmu politycznego i jest jednym ze standardów państwa prawnego. Pozwala na zwiększanie skuteczności walki z korupcją, która jest czynnikiem mogącym zagrażać stabilności i bezpieczeństwu społeczeństw, podważającym wartości demokratyczne (Konwencja Narodów Zjednoczonych Nr 58/4 przeciw

korupcji, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 31 października 2003 r.). By możliwe było jej sprawowanie (na zasadach właściwych w demokratycznym państwie prawnym), ewentualnie wyciągnięcie konsekwencji prawnych, finansowych (jeżeli takie ustanowiono), czy też politycznych, niezbędne jest jednoznaczne określenie przez kogo podejmowane były dane działania, kto za nie odpowiada, kto je finansował, skąd pochodziły środki finansowe na nie przeznaczone. Bowiem tylko legalne, uczciwe i sprawiedliwe wybory zapewniają legitymizację pochodzących z wyborów organów władzy, dając im prawny, ale także społeczny tytuł do sprawowania tej władzy (Krzysztof Skotnicki, Wpływ funkcji wyborów na prawo wyborcze i system wyborczy. Zarys problematyki, „Przegląd Sejmowy” 2007, nr 2(79)).

Złożenie sprawozdania finansowego przez Komitet Wyborczy Polskiej Partii Piratów, w którym część pozycji wypełniona została w sposób nieczytelny, tylko pojedyncze pozycje, w których wskazane zostały wartości inne niż „0”, zawierały dane zgodne ze stanem faktycznym, w części pozycji, w których wykazano „0” wpisane powinny zostać inne wartości, do którego nie załączono wymaganej dokumentacji finansowej, oznacza, że Komitet naruszył także ustawowy obowiązek sprawozdawczy określony w art. 142 § 1 Kodeksu wyborczego, w związku z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdania finansowego komitetu wyborczego. To uchybienie, zgodnie z art. 144 § 1 pkt 2 w związku z art. 144 § 1 pkt 3 Kodeksu wyborczego – mimo, że istotne z perspektywy jawności finansowania kampanii wyborczych – nie stanowi jednak podstawy do odrzucenia sprawozdania finansowego Komitetu.

Państwowa Komisja Wyborcza, po ustaleniu powyższego na podstawie sprawozdania finansowego Komitetu, dokumentów do niego załączonych oraz wyjaśnień pełnomocnika finansowego Komitetu, postanowiła jak w sentencji.

Od niniejszego postanowienia pełnomocnikowi finansowemu Komitetu Wyborczego Polskiej Partii Piratów przysługuje prawo wniesienia skargi do Sądu Najwyższego, w terminie 14 dni od dnia doręczenia tego postanowienia.

Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej

Sylwester Marciniak